

GERDA VAN WAGENINGEN

Het zijn roerige tijden.
Hoe houdt Marina
zich staande?

Rumoer op
Dostie

Roman

Van Gerda van Wageningen verscheen onlangs ook

Hoeve Sofie (Vlastrilogie, deel 1)

De vlasfabriek (Vlastrilogie, deel 2)

Bloeiend vlas (Vlastrilogie, deel 3)

Gevaarlijk verlangen

Onmogelijke liefde

Dostie (Schouwen-trilogie, deel 1)

Gerda van Wageningen

Rumoer op Dostie

Schouwen-trilogie deel 2

Uitgeverij Zomer & Keuning

Het was heel stil boven. Marina Goemans zat ineengedoken op het bed in haar slaapkamer op de zolder en probeerde te lezen. Dat lukte echter niet goed. Ze rilde en ze was, zoals altijd als ze hier was en niet sliep, een beetje bang. Hier en daar kraakte het, en dan moest ze altijd weer met afkeer terugdenken aan de keren dat haar broer Jan hier vroeger het een of ander had vernield. Ze huiverde. Haar kamer was vroeger van haar oudste broer Joost geweest, en hoewel hij al lang geleden was gestorven, voelde het nog steeds alsof het zijn kamer was. De andere zolderkamer was vroeger van haar jongste broer, die nu al jaren in Rotterdam woonde. Jan zat opgesloten in het gekkenhuis, een uitzichtloos en soms zelfs ronduit mensonterend bestaan, waar echter niets aan veranderd kon worden, hoe erg ze dat als familie ook vonden.

Al een paar jaar lang woonden ze met veel mensen op Dostie en wat haar betrof waren ze inmiddels zelfs met te veel mensen op de boerderij, nu haar oudste zus Sonja en haar man in de afgelopen jaren drie kinderen hadden gekregen.

Toen Sonja trouwde, nu alweer ruim negen jaar geleden, vertrokken haar ouders naar een huis in het dorp en zelf woonde ze toen een paar jaar bij haar oom Johan en tante Trui in Zierikzee. Daar werkte ze op een naaiatelier en daarnaast hielp ze haar tante in het huishouden. Achteraf gezien waren dat voor haar heel prettige jaren geweest, maar dat besepte ze nu pas, nu het leven veel minder prettig was geworden door de nare dingen die ze had moeten meemaken.

Vijf jaar geleden, net nadat eindelijk vrede was gesloten na vier lange jaren oorlog in de omringende landen, had de Spaanse griep veel slachtoffers gemaakt. Haar moeder was toen ook ziek geworden en het was vanzelfsprekend geweest dat Marina naar huis kwam om voor haar te zorgen. Dat had ze zonder morren gedaan, maar het had niet mogen

baten. Moe was toch gestorven, aan de longontsteking die zo vaak vlak na die beruchte griep de kop opstak. Juist die longontstekingen hadden veel slachtoffers geëist en daardoor was de griep berucht geworden. Er waren aan die griep uiteindelijk zelfs meer mensen overleden dan aan de Grote Oorlog! Zo erg was het geweest.

Daarna had Marina, eigenlijk tegen wil en dank, thuis moeten blijven om voor haar vader het huishouden te doen. Dus moest ze tot haar grote verdriet definitief stoppen met haar werk in het naaiatelier. Zeventien was ze toen pas geweest. Veel te jong eigenlijk voor een dergelijk saai leven samen met haar vader, die somber was geworden na het verlies van zijn vrouw. Maar dat had ze allemaal pas na verloop van tijd beseft. Tante Trui had het ook verschrikkelijk gevonden, aangezien zij en oom Johan tot hun grote verdriet kinderloos waren gebleven. Helaas kon er niets aan veranderd worden. Van Marina werd verwacht dat ze haar plicht bleef doen, en het hemd was nu eenmaal nader dan de rok. Haar vader had haar nodig. Een man alleen kon immers niet voor zichzelf zorgen en er was een ongetrouwde dochter voorhanden.

Vader had echter nooit goed kunnen aarden in het dorp, omdat hij op Dostie was geboren en daar had gewoond tot Sonja was getrouwd. Dat gevoel werd nog versterkt toen zijn vrouw was overleden. Maandenlang hadden ze daarmee getobd. Zij met haar depressief geworden vader, die alleen maar troost vond in het boerenwerk dat hij zijn leven lang had gedaan en dat hem dus zo vertrouwd was.

Intussen had ze zelf een akelig drama mee moeten maken waar ze met niemand over durfde te praten, toen niet en nu nog steeds niet. Alleen Leen wist ervan, want hij had op het nippertje ingegrepen en erger kunnen voorkomen. Maar dat was in de jaren daarna slechts een schrale troost geweest. Marina dacht er nog regelmatig aan terug. Het had haar vertrouwen in mensen behoorlijk aangetast, zelfs nu nog, zo veel jaren later. Misschien was dat nog wel het ergste!

Toen haar vader dus bijna aldoor op Dostie zat, en Sonja

het druk had met haar zwangerschappen en kinderen, was het na overleg tussen pa, Sonja en haar man uiteindelijk zo geregeld, dat haar vader de voormalige kamer van Jan kreeg en zij de andere zolderkamer. Voortaan moest ze Sonja met alles helpen. Haar was daarover niets gevraagd. Op haar beurt had ze niets durven zeggen over haar wens terug te gaan naar de stad en daar weer te gaan naaien, het liefst op het atelier waar ze eerder had gewerkt. Ze hadden haar daar graag terug zien komen, want ze was goed geweest in haar vak en dat wist ze best. Maar vrouwen, jonge vrouwen vooral, konden zelden doen wat ze wilden en al helemaal niet als ze daarbij iets anders voor ogen hadden dan trouwen en een gezin stichten. Ze was destijds te onzeker geweest om haar stem duidelijk te laten horen. Zelfs nu kon ze dat nog niet. Ook dat had ze overgehouden aan haar ervaringen met Constans van der Panne!

Dat het allemaal zo gelopen was, vond ze vreselijk jammer. O, ze hield van Dostie, daar niet van! Ze was er uiteindelijk geboren en opgegroeid, maar niets was meer zoals vroeger in haar jonge jaren.

Omdat ze zo dicht op elkaar leefden, leidde dat gemakkelijk tot spanningen of boze woorden en daar kon de gevoelige Marina slecht tegen. Arjaan van der Velde was een geschikte kerel en Sonja was overduidelijk gelukkig met hem geworden, maar Marina had zo vaak het gevoel dat ze hier op Dostie eigenlijk te veel was, zeker als ze allemaal met elkaar om de grote keukentafel zaten. Maar het kon niet anders. Het was eenvoudig ondenkbaar dat ze alleen in het dorp zou blijven wonen in het huisje van haar ouders. Jonge vrouwen woonden immers niet alleen.

Teruggaan naar Zierikzee was ook niet mogelijk gebleken, want Sonja had gezegd dat ze haar zusje niet kon missen met al dat werk. Daarbij vond ze het reuze handig dat Marina goed kon naaien, met drie snel groeiende kinderen in huis. Op Dostie spaarde het bovendien een dienstmeid uit als Marina haar zus hielp met het grote boerenhuishouden. Familie was nu eenmaal prettiger dan een vreemde over de

vloer! En Marina had niet meer de moed gehad voor haar eigen verlangens op te komen en die te uiten, kapot als ze toen was geweest na de akelige ervaring met Constans. Ze had gedacht dat ze van hem hield, maar hij had haar vertrouwen ernstig beschaamd. Haar neef Leen, die jarenlang als knecht op Dostie had gewerkt, was na de verhuizing van vader en Marina naar Dostie, op zijn beurt in het huis in het dorp getrokken. Sindsdien kwam hij elke dag op zijn fiets naar Dostie, omdat hij knecht was gebleven bij zijn aange-trouwde neef. Leen was nog altijd ongetrouwd en inmiddels een eind in de dertig. Als vrijgezel werd hij in het dorp een beetje als een zonderling beschouwd.

Vader Goemans was nooit meer helemaal de oude geworden na het overlijden van zijn vrouw. Hij was stil en in zichzelf gekeerd, las veel in de Bijbel en las veel preken, maar hij knapte pas echt op als hij in het veld aan het werk was, het liefst in zijn eentje. Arjaan en Sonja lieten hem dan ook maar zo veel mogelijk zijn eigen gang gaan.

Er waren soms spanningen als vader Goemans zich een enkele keer wilde bemoeien met de beslissingen die Arjaan nam. Die luisterde dan wel naar zijn schoonvader, maar deed vervolgens precies wat hij zelf wilde en legde dan de goedbedoelde adviezen van de oudere man rustig naast zich neer. Dat gaf natuurlijk weleens gedoe en soms boze gezichten, maar Marina vond het wel gezond. Arjaan was nu de boer. Haar vader was een oudere man geworden die hier inmiddels een goed verzorgde oude dag beleefde, maar hij was niet langer de baas op Dostie. De dingen veranderden nu eenmaal.

Oom Johan had onlangs moeten stoppen met zijn werk als melkbezorger in Zierikzee; hij was de jongste niet meer en het werk was hem steeds zwaarder gaan vallen. Oom en tante waren langzamerhand en bijna ongemerkt oude mensen geworden. Ze hadden niemand die voor hen zorgde en ook geen kinderen die hen financieel onderhielden, zoals de gewoonte was. Kinderen moesten geld opbrengen voor hun bejaarde ouders, wilden die niet in de problemen raken.

Daarvoor bestonden immers geen voorzieningen. Dat Arjaan en Sonja het oud geworden echtpaar onderhielden nu oom niet meer kon werken, sprak voor hen vanzelf. Daar werden geen woorden aan vuilgemaakt.

De jaren na de Grote Oorlog (zoals de Eerste Wereldoorlog toen werd genoemd) waren niet slecht geweest voor de boeren. Natuurlijk, soms was het minder, maar dat hoorde er nu eenmaal bij als je van de natuur afhankelijk was en ook van vraag en aanbod. Om oom en tante te helpen, hadden haar zus en zwager een poosje geleden Marina's enige vriendinnetje, nog uit haar schooltijd, Annet van Strien, ingehuurd als meid om bij oom Johan en tante Trui het huishouden te doen en waar nodig voor hen te zorgen. Annet zat toen dringend om werk verlegen. Tot nog toe ging dat prima, maar het was wel een nogal frivole jongedame en zo stond ze ook bekend. Dat wist Marina best. Annet ging lang niet elke zondag naar de kerk, en ze ging bovendien net iets te graag met jongemannen op stap. Dat was vanzelfsprekend niet onopgemerkt gebleven en daar werd over gesproken in het dorp. Vooral achter de rug om van de toch al niet zo goed bekend staande familie Van Strien. Maar de jonge vrouw zorgde goed voor oom en tante, daar was niets op aan te merken. Alleen vonden Arjaan en Sonja het niet goed als Annet aan Marina vroeg om eens met haar mee te gaan stappen op de zaterdagavond.

‘Waar blijf je?’ klonk de stem van Sonja onder aan de trap.

Marina schrok op uit haar gepeins. Ze moest zich vermennen! Het was bijna etenstijd en zij zat hier maar na te denken en te lezen! Ze moest ineens glimlachen, stond op en rekte zich eens uit. Ze las veel te graag voor een boerendochter. Ze naaide ook veel te graag! Ze hield van borduren en breien, vooral als ze zelf iets ontwerpen kon. Maar ze hield er absoluut niet van om de was te doen, om te strijken of om de meubelen in de boenwas te zetten, terwijl dat toch haar voorland was als ze ooit getrouwd zou zijn en zelf huisvrouw was. Meisjes trouwden nu eenmaal en werden

huisvrouw, anders werden ze oude vrijsters die bijna altijd afhankelijk bleven van hun familie en dan naar hun pijpen moesten dansen. Andere mogelijkheden waren er eenvoudig niet, en Marina wilde eigenlijk geen van beide. Het liefst wilde ze zelf een naaiatelier beginnen, maar daar had ze het geld niet voor en ze was er ook niet goed in om voor zichzelf op te komen. En als ze op een gegeven moment met een boerenzoon trouwde, zoals de familie van haar verwachtte, kreeg ze daarnaast nog een hoop extra werk. Wie wist dat beter dan zichzelf, als geboren boerendochter?

Ze zuchtte eens en ging toen plichtsgetrouw naar beneden. Daar was het als altijd vlak voor het eten een drukte vanjewelste. Haar vader zat in de mooie kamer en las onverstoorbaar in de krant. Sonja zette een groot bord met sneden brood op de grote tafel. Haar twee oudste kinderen speelden indiaantje om de tafel heen en slaakten een heleboel wilde kreten. Het jongste kind was nog maar een peutertje en keek met grote ogen toe in de kinderstoel, maar Marina rook zo al dat die hoognodig een schone luiertje moest hebben.

Sonja knikte naar haar. ‘Je ruikt het al, Marina. Doe jij dat even? Dan bak ik het spek uit en kunnen we zo meteen aan tafel. Leen is bijna klaar met melken.’

Eigenlijk had ze Leen daarmee moeten helpen, beseft Marina schuld bewust. Ze kreeg er een kleur van. Sonja kwam daar niet altijd aan toe en ze kon dat karwei niet alleen af en de kinderen dan zolang zonder toezicht in huis laten. Maar met een boek gebeurde het wel vaker dat Marina alles om zich heen vergat. Gelukkig zei niemand er wat van.

Arjaan van der Velde kloste buiten over het erf naar de keukendeur, schopte zijn klompen uit en kwam binnen om zich op te frissen voor het avondbrood.

Nadat Marina haar jongste neefje had geholpen en het kind inmiddels een in kleine stukjes gesneden boterham met stroopvet voerde, schoof iedereen langzamerhand om de grote keukentafel van Dostie. Allen vouwden zij hun handen. Arjaan bad en even later klonken hun stemmen weer op.

Leen keek om de hoek om gedag te zeggen. ‘De koeien zijn gemolken, tot morgen, lui.’ Hij at zijn avondbrood liever alleen op in zijn eigen huis in het dorp. De deur viel met een klap achter hem dicht.

‘Hij zou een vrouw moeten hebben,’ dacht Sonja hoofdschuddend hardop. ‘Ik snap het niet. Leen is een van de aardigste kerels die ik ken. Waarom vindt hij niemand?’

Marina schoot in de lach. ‘Daar heb je zeker gelijk in. Hij doet er gewoon geen moeite voor om een vrouw te vinden, dat is het. Hij heeft geen vrouwenvlees, zeggen ze in het dorp.’

Sonja mompelde iets onverstaanbaars en liet haar dochter drinken van de thee met melk en suiker die de kinderen hier kregen.

Vader Goemans at zonder iets te zeggen verder, alsof het drukke gezinsleven van zijn oudste dochter aan hem voorbijging. Maar zo was hij de laatste jaren nu eenmaal, dus werd er ook niet meer geprobeerd hem bij het gesprek te betrekken.

Drie kinderen hadden Arjaan en Sonja inmiddels. De oudste, een zoon, was anderhalf jaar na hun huwelijk geboren en daar waren ze erg gelukkig mee geweest. Inmiddels was Frederik, vernoemd naar zijn opa Van der Velde, acht jaar oud. Tot schrik van zijn ouders had Freddie of Fred, zoals hij meestal werd genoemd, geen enkele belangstelling voor koeien of varkens, maar was het een boekenwurm van de bovenste plank. De jongen voerde de hem opgedragen taken wel uit op de boerderij, maar met duidelijk zichtbare tegenzin.

‘Dat is geen boer,’ mompelde zijn grootvader soms hoofdschuddend met een teleurgestelde blik in zijn ogen. En in stilte moest Marina hem gelijk geven. Sonja en Arjaan zagen het echter niet of wilden het niet zien. Arjaan dacht nog steeds dat al dat lezen wel voorbij zou gaan, want welke jongen wilde er nu alsmaar boeken lezen? Daar begreep hij helemaal niets van. Hij had er schoolmeester Van der Panne al over aangesproken en gezegd dat hij

Freddie niet steeds andere boeken mee naar huis moest geven, maar dat had niets geholpen. Sterker nog, de meester had hem ronduit aangeraden zijn oudste zoon over een paar jaar naar de hbs te sturen, omdat de jongen zo intelligent was. Voor Arjaan had dat geklonken alsof zijn oudste zoon een soort gebrek had, en hij was allesbehalve blij geweest met dat advies.

Na Freddie was twee jaar later een meisje geboren. Anneke was een rustig en stil kind, gezeglijk ook, maar wel net als haar moeder met een eigen wil, al hield ze haar mening meestal voor zich. De kleine Joost was de hekkensluis, althans voorlopig, en hij was nu anderhalf jaar. Weer een jongen en daar waren zijn ouders maar al te blij mee geweest, want moeder Sonja had vroeger veel meegemaakt. Het kind was dan ook vernoemd naar zijn jonggestorven oom.

Het was duidelijk dat het verleden Sonja getekend had en daarom hoopte ze dat ze nog meer kinderen zou krijgen, het liefst nog een jongen. Pas dan zou voor haar gevoel de opvolging van Dostie gewaarborgd zijn. Nu zeker nog niet. Terwijl ze intussen toch al bijna tien jaar getrouwd was.

Er werd niet veel gesproken onder het eten. Vader Goe-mans at weer veel te weinig. Een enkele boterham en dat voor een man die urenlang in het land had gelopen om te wieden. Maar niemand die er iets over zei. Zodra ze van tafel gingen, moest Marina helpen met afwassen en het naar bed brengen van de twee kleinste kinderen. Freddie zat bij zijn opa die hem leerde schaken, wat het knulletje met grote inzet deed. Het was voorjaar, elke dag bleef het een poosje langer licht. Eigenlijk is alles goed, peinsde Marina. Waarom voelde ze zich dan toch zo onrustig vanbinnen?

Annet van Strien grinnikte. ‘Je moet gewoon doen wat je zelf wilt,’ was het advies van Marina’s vrijgevochten vriendin. ‘Als je dat niet doet, word je nooit gelukkig.’

Marina was die ochtend met Sonja meegereden naar de stad. Zoals altijd ging die op donderdag, al van oudsher de

marktdag in Zierikzee, naar de stad om de eieren weg te brengen en op de markt inkopen te doen voor het huishouden. Vroeger hadden ze er ook hun boter verkocht, maar nu werd er niet meer op Dostie gekarnd en ging de melk naar de fabriek. Daarna dronken ze dan altijd koffie bij oom Johan en tante Trui, die in de stad woonden. Voor de beide oude mensen was dat bezoekje inmiddels hun wekelijkse hoogtepunt, waar ze dagenlang naar uitkeken. Annet woonde als dienstmeid op een kamertje bij hen op de zolder en daar zat Marina nu, terwijl ze op Sonja wachtten en Annet voor de koffie moest gaan zorgen en hen bedienen.

‘Ik weet niet of een mens er wel gelukkig van wordt, om alleen maar aan zichzelf te denken,’ zei Marina aarzelend. ‘Volgens de Bijbel is dat juist wat we niet moeten doen.’

‘Jij bent nu eenmaal anders dan ik,’ stelde Annet vast. Haar ogen stonden goeiig, maar het nam niet weg dat ze naar slordigheid neigde en dat ze zeker geen volgzzaam meisje was dat altijd naar anderen luisterde.

Marina was zich er terdege van bewust dat ze best net als Annet gewoon kon zeggen wat ze dacht en wat ze wilde, maar dat lag nu eenmaal niet in haar aard.

‘Ik wil over een jaar of twee naar de grote stad,’ ging Annet onbekommerd verder. ‘Een dienstje zoeken in een rijk huishouden. Het de man daar misschien erg naar de zin maken.’ Ze grinnikte veelbetekenend. ‘Daarmee kan ik tenminste vooruitkomen in het leven! Ik zou eigenlijk het liefst aan het toneel willen, maar ja, dat lukt alleen als je een rijke minnaar hebt, die je vooruithelpt en die de juiste mensen kent.’

Marina bloosde dat het een aard had. ‘Je weet dat ik me er geen raad mee weet als je dergelijke dingen zegt.’

Annet schoot in de lach. ‘Wees maar blij dat wij zo van elkaar verschillen. Trouw jij maar liever met mijn broer Jacob en wordt dan een braaf huismoedertje. Dat past eigenlijk beter bij jou dan te dromen van een vrijgevochten leven zoals ik dat doe.’

Marina schudde verbijsterd het hoofd. ‘Dat wil ik ook

niet. Maar als huisvrouw kan ik later misschien liefdadigheidswerk doen of zo. En jullie Jacob, dat is een beste vent, maar hij is niets voor mij!’

Annet zuchtte theatraal. ‘Hij is een jongere zoon uit een grote boerenfamilie en wil het liefst een vrouw met een eigen hofstede. Wij hebben nu eenmaal niet veel geld. Mijn vader kon niet voor alle vier zijn zoons een boerderij kopen of pachten. Maar Jacob kent geen rijke erfgename in de omgeving die hij wel zou willen hebben. Hij heeft om de een of andere reden onlangs zijn oog op jou laten vallen, ook zonder boerderij, maar in de toekomst wel met een erfenis als je zuster je op een dag uit zal moeten kopen.’

Marina huiverde. Hier was ze al bang voor geweest. Ze hoopte maar dat dit niet zou leiden tot vervelende toestanden. Daar vreesde ze echter wel voor! Aan belangstelling van jongemannen had ze nooit gebrek gehad. ‘Bij jullie thuis is het heel anders dan bij ons,’ zei ze dus maar bedachtzaam en vooral voorzichtig om de ander niet voor het hoofd te stoten.

Annet haalde haar schouders op. ‘Mijn ouders leven niet meer. Mijn oudste broer lijkt erg op mijn vader en zijn vrouw is eigenlijk net als mijn moeder: tamelijk ziekelijk en heel vaak moe. Maar Jacob... dat is tenminste een kerel!’

De mannen van de familie Van Strien hadden geen beste naam in het dorp, geen van allen. Ze waren ruw in de mond, zochten snel ruzie en schroomden niet er met hun vuisten op los te timmeren als ze een beetje dronken waren na een cafébezoek. Ze werden dan ook regelmatig beschonken op straat gezien. Zo waren de broers van Annet eigenlijk alle vier. Ze begreep de terughoudendheid van veel mensen ten opzichte van die familie maar al te goed.

Een oudere broer van Annet, Koos, was een paar jaar geleden getrouwd met een oudere weduwe bij wie hij een zoon had gekregen. De vrouw had uit haar eerste huwelijk alleen maar twee dochters. Jacob hielp Koos met het werk tot zijn zoon oud genoeg zou zijn om zijn vader te gaan helpen. Men fluisterde echter dat de boerderij alleen naar zijn

halfzussen zou gaan. Marina moest ineens rillen. Ze had wel meegekregen dat die Koos vroeger nogal zijn best had gedaan om een wit voetje te halen bij Sonja. Ze herinnerde zich enkele bezoeken op de zaterdagavond, maar toen was zij pas een jaar of twaalf geweest. Die bezoeken waren overduidelijk op niets uitgelopen en dat was maar goed ook! Hoewel ze Annet bewonderde om haar durf en de neiging precies haar eigen zin te doen, wilde zij absoluut niet bij Annets familie horen!

‘Ik wil helemaal niets met je jongste broer,’ liet ze dan ook ronduit weten.

Annet schokschouderde en grinnikte erom. ‘Maar hij wil best graag wat met jou! Leuk toch? Dan worden jij en ik familie. Schoonzussen zelfs! En als ik dan later aan het toneel ben, kun je in de stad naar mij komen kijken en...’

‘Annet!’

De twee jonge vrouwen stonden plichtsgetrouw op. ‘Het is uit met dagdromen,’ mokte Annet. ‘Er moet koffie komen. Ga je mee naar beneden?’

Bijna drie kwartier later stapten Sonja en Marina weer in de sjees. Behendig klakte Sonja met haar tong en liet de leidsels lichtjes dansen op de billen van het paard. Even later reden ze stapvoets de stad uit, in de richting van de Kromme Koolweg.

‘Wees een beetje voorzichtig met Annet van Strien,’ mompelde Sonja waarschuwend, nog voor ze de stad uit waren. ‘Ze is een wilde meid en als zij eenmaal op het verkeerde pad is, is jouw goede naam ook snel beschadigd.’

Marina schoot in de lach. ‘Je bedoelt het goed, dat weet ik best. Maar ik zou ook wel willen dat ik het makkelijker vond om mijn eigen zin te doen. En dat is zeker niet een vrijerij aangaan met Jacob van Strien.’

Sonja keek geschrokken opzij. ‘Is daar dan sprake van?’

Marina schokschouderde. ‘Annet zei dat hij weleens langs wilde komen, maar ik heb haar meteen laten weten dat ik daar niets voor voelde.’

Ze voelde hoe haar zus opgelucht diep ademhaalde. ‘Ge-

lukkig dan maar. De mannen van de familie Van Strien maken geen van allen hun vrouwen gelukkig. En de zussen....’

Marina grinnikte. ‘De een leeft als kat en hond met haar man, dat weet iedereen, en de ander woont aan de duinrand en die hebben in de zomer gasten. Haar man was nog maar een paar jaar geleden een arme keuterboer, maar het schijnt dat hij nu best aardig verdient aan de mensen die in de zomer aan het strand willen komen zitten. Stel je voor, wij boerenmensen hebben aan het strand niets te zoeken, al wonen we er vlakbij. En mensen uit de stad maken er soms een lange reis voor om er halfnaakt te komen lummelen in de zon!’

Nu lachten de twee zussen eensgezind. Het was voorjaar! Ze genoten van de lentezon op hun gezicht. Sonja keek goedkeurend naar de opkomende gewassen. Marina dacht aan het boek dat ze aan het lezen was. ‘Misschien lijkt Freddie op mij,’ peinsde ze hardop. ‘Wij houden allebei van boeken. Maar ik zou niet weten wie er verder altijd zat te lezen. Moe niet en onze grootmoeders evenmin.’

Sonja haalde slechts haar schouders op. Werk was er immers meer dan genoeg. Ze zou zelf niet eens weten wanneer ze tijd zou hebben om te lezen, zelfs als ze dat gewild had.

‘Ze waren altijd aan het werk. Ze moesten wel,’ peinsde Marina hardop verder. ‘Maar wie weet wat ze in stilte graag hadden willen doen?’

Sonja schokschouderde. ‘Trouw jij nu ook maar met een goede boerenzoon, dan word je vanzelf wel gelukkig,’ liet ze hardop weten.

De gevoelige Marina keek opzij en nam haar oudere zus onderzoekend op. ‘Ben jij gelukkig met je leven, Sonja? Is er niets in het leven dat je liever had willen doen dan je huishouden en kinderen verzorgen?’

De oudere zus bloosde een beetje. ‘Gelukkig zijn, dat is meer tevreden zijn met de dingen die het leven op je weg heeft gebracht. En ik ben tevreden, dat zeker. Arjaan is een

goede man voor mij. We houden van elkaar. Veel vrouwen hebben het slechter, weet je. Maar of er nu niets is wat ik ook wel had gewild in het leven? Natuurlijk wel. Maar tevredenheid met wat er wel is, dat is levenskunst, Marina. Aldoor snakken naar iets wat buiten je bereik ligt, maakt alleen maar verdrietig. Het is toch vaak een keuze waar je naar wilt kijken.’ Even keek Sonja Marina recht in de ogen. ‘Dus ja, ik ben best gelukkig geworden, en ik wil niets liever dan dat jij dat over een paar jaar ook kunt zeggen.’

Marina was er stil van geworden. Ze knikte slechts. Dostie kwam in zicht. ‘Maar ik trouw niet met Jacob van Strien.’

Toen moest Sonja weer gewoon hartelijk lachen. ‘Er is toch niemand die zegt dat je dat wel moet doen?’

*Als het geheim dat je
met je meedraagt de liefde
in de weg komt te staan*

De mooie, jonge Marina Goemans komt uit een welgestelde familie, die tijdens de Eerste Wereldoorlog weliswaar veel te verduren heeft gekregen, maar dat nu achter zich wil laten. Marina is klaar voor het leven en dus ook voor de liefde. Aan gegadigden geen gebrek, er zijn meerdere jongemannen die niets liever willen dan haar het hof maken. Marina draagt echter een geheim met zich mee, dat ze koste wat kost wil bewaren. Maar daardoor lijkt het verleden haar toekomst te bepalen...

Gerda van Wageningen is een begrip onder lezers van familie- en streekromans. *Rumoer op Dostie* is na *Dostie* het tweede deel van haar trilogie over Schouwen-Duiveland. Het derde en laatste deel in de serie heet *Water rond Dostie*.

ISBN 978 94 0190 952 5 NUR 344

9 789401 909525

www.romanserie.nl

Z&K